

Apraxie van de spraak

Deze folder geeft u informatie over een apraxie van de spraak. Het is goed u te realiseren dat voor u persoonlijk de situatie anders kan zijn dan beschreven.

Bij een apraxie van de spraak is de planning en programmering van de spieren die nodig zijn bij het spreken verstoord. De spieren werken nog goed, maar het aansturen hiervan geeft problemen. Het zijn niet altijd dezelfde woorden of klanken die problemen geven.

Oorzaak

De oorzaak van spraakapraxie is hersenletsel zoals een CVA (beroerte), een trauma door een ongeluk of een hersentumor.

Kenmerken

- Men zoekt naar de beweging om het woord juist uit te spreken en maakt daarbij soms zoekende mondbewegingen;
- Klanken kunnen weggelaten worden;
- Klanken kunnen verkeerd worden uitgesproken;
- Klanken kunnen worden vervangen door andere klanken;
- Medeklinkers gaan vaak moeilijker dan klinkers;
- Het bewust spreken gaat vaak moeilijker dan automatisch spreken (bijvoorbeeld reeksen opzeggen of groeten);
- Vaak worstelt iemand om het juiste woord te kunnen produceren, merkt dat het mis gaat, worstelt opnieuw en kan op deze manier steeds verder van het bedoelde woord afraken.

De ernst en de kenmerken van de spraakapraxie kunnen bij iedereen anders zijn. Dit is afhankelijk van de plaats en de grootte van het hersenletsel. Daarnaast kan iemand met spraakapraxie ook een afasie* (taalstoornis door hersenletsel) hebben, waardoor ook het vinden van de juiste woorden of het begrijpen van taal lastig kan zijn. Soms weet iemand ook niet meer goed hoe bepaalde mondbewegingen (zoals lippen tuiten, tong uitsteken) gemaakt moeten worden. Dit wordt 'buccofaciale apraxie' of mondapraxie genoemd.

Behandeling

De logopedist onderzoekt de spraak, de verstaanbaarheid en de mondmotoriek van de iemand met een mogelijke

spraakapraxie en behandelt deze. Bij een ernstige spraakapraxie wordt vaak zo snel mogelijk ook een alternatief communicatiemiddel gezocht, afhankelijk van de mogelijkheden van de patiënt. Denk aan een communicatieschrift of een aanwijsboek.

Algemeen advies

- Creëer een rustige omgeving tijdens een gesprek. Zet bijvoorbeeld de radio of televisie uit;
- Stel gesloten vragen waarop hij/zij met ja of nee kan antwoorden;
- Geef hem/haar voldoende tijd om te antwoorden;
- Wees eerlijk en zeg het openlijk als u de boodschap niet begrepen heeft. Vraag om herhaling. Herhaal het gedeelte van de boodschap dat je wel begrepen hebt, zodat de spreker niet de gehele boodschap moet herhalen;
- Vraag om gebruik te maken van andere communicatiemiddelen: aanwijzen, schrijven, tekenen, gebaren of gebruik het door de logopedist aangegeven communicatiehulpmiddel.

Tot slot

Deze folder kan nooit volledig zijn. Heeft u na het lezen hiervan nog vragen dan kunt u contact opnemen met een van de logopedisten via 0113 234 376 of via logopedie@adrz.nl.